

“... ”

İtirazın Konusu: 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’nun Geçici 8. maddesinin 1. Fıkrasının “Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendi hariç diğer alt bentlerine göre sigortalılık niteliği taşıdıkları halde bu Kanunun yürürlük tarihine kadar kayıt ve tescillerini yaptırmayanların sigortalılık hak ve yükümlülüğü bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren başlar. Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendine göre sigortalı sayılanların hak ve yükümlülüğü ise 7 nci maddenin birinci fıkrasının (b) bendine göre başlar.” hükmünün Anayasa’nın 2. maddesinde yer alan “Cumhuriyetin Nitelikleri” hükmüne, 5. maddesinde yer alan “Devletin Temel Amaç ve Görevleri” hükmüne, 10. Maddesinde yer alan “Kanun Önünde Eşitlik” hükmüne, “13. maddesinde yer alan Temel Hak ve Hürriyetlerin Sınırlanması” hükmüne, 60. maddesinde yer alan “Sosyal Güvenlik Hakkı” hükmüne aykırılığı iddiası ile iptal istemidir.

GEREKÇE :

Mahkememizde derdest olan 2015/525 E. sayılı dosyada davacı; 31.03.2004 tarihi ile 29.03.2009 tarihi arasında şu an mahalle olan Ortaklar Köyü’nde muhtarlık yaptığını, bu çalışmasının hizmetinden sayılması talebiyle SGK’ya yaptığı başvurusunun reddedildiğini, çalışmasının tespit edilerek hizmet süresine eklenmesini talep etmiştir. Davacının bu tarihler arasında muhtarlık yaptığı sabittir.

Davalı SGK birçok ret sebebi yanında 5510 sayılı Kanunun geçici 8. Maddesinin 1. Fıkrasına atıfla 01.10.2008 tarihine kadar SGK’ya başvurmamayanların o tarihten önceki hizmetlerini tespit ettiremeyeceği gerekçesiyle davanın reddini talep etmiştir.

Mahkememizde derdest bulunan dosyaya uygulanması gereken 5510 sayılı yasanın ilgili hükmü incelendiğinde 5754 sayılı yasanın 68. Maddesiyle 17/4/2008 tarihinde yürürlüğe girdiği, yürürlük tarihinden itibaren ilgililere 5 ay 13 gün süreyle sınırlı olarak SGK’ya başvuru hakkı tanındığı, 01.10.2008 tarihine kadar başvurmamışları takdirde bu tarihten itibaren sigortalı sayılacakları düzenlemesinin Anayasada sayılan birçok temel hak ve ilkeye aykırı olduğu görülmüştür. Şüphesiz ki hakimın Anayasaya aykırı olduğunu düşündüğü bir hükme dayalı olarak karar vermek zorunda bırakılmaması için getirilen bu başvuru yolu ile hükmün Anayasaya uygunluğu denetlenip hakimın vicdani kanaatinin tam anlamıyla oluşması sağlanmalıdır.

Anayasa maddelerine aykırılık değerlendirmesi:

2709 sayılı T.C. Anayasasının 2. maddesi’ne göre Türkiye Cumhuriyeti sosyal bir hukuk devletidir. Sosyal bir hukuk devletinde 5 yıllık seçim dönemi boyunca köy muhtarlığı yaptığı tüm kurumlarca kabul edilen kişinin süre sınırlaması yönünden sigortalı sayı lamam ası, çalıştığı bu süre boyunca sosyal güvenlik haklarından mahrum bırakılması sosyal bir hukuk devleti olması ilkesine aykırıdır.

2709 sayılı T.C. Anayasasının 5. maddesinde devletin temel amaçları ve görevlerinden bahsedilmiş ve kişinin temel hak ve hürriyetlerini sınırlayan engelleri kaldırmak görevi devlete yüklenmiştir. Engelleri kaldırmak görevi bulunan devletin sosyal güvenlik hakkı gibi temel bir hakkı süre ile sınırlayarak önüne engel koyması bu madde ile açıkça çelişmektedir.

Esas Sayısı : 2017/47

Karar Sayısı : 2017/84

2709 sayılı T.C. Anayasasının 10. maddesi hükmüne göre herkes kanun önünde eşittir. Fakat başvuru süresine getirilen bu sınırlama ile aynı süre görev yapan muhtarlar emekliliğe hak kazanırken davacı sigortalı sayılmadığından emeklilik hakkı zedelenmiştir. Yine 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendinin yukarıda sayılan kuraldan hariç tutularak farklı şartlara bağlanması, aynı koşullarda bulunan kişilerin sosyal güvenlik hakkında eşitsizliğe yol açmıştır, eşitlik ilkesine aykırıdır.

2709 sayılı T.C. Anayasasının 13. maddesi, temel hak ve hürriyetlerin Anayasada sayılan sebeplerle sınırlı olarak kısıtlanabileceğini düzenlemiştir. Davaya uygulanacak hüküm ile sosyal güvenlik hakkına getirilen kısıtlama Anayasada sayılan bir neden olmayıp Anayasaya aykırıdır.

2709 sayılı T.C. Anayasasının 60. maddesi herkesin sosyal güvenlik hakkına sahip olduğunu ve devletin gerekli tedbirleri alması gerektiğini belirtir. Davacının çalıştığı sabit olan bir sürede sosyal güvenlik haklarından mahrum bırakılması Anayasanın bu hükmüne açıkça aykırıdır. İlgililer için bir geçiş süreci sağlandığı, hukuki güvenlik ilkesi gereği belirlilik sağlanması amaçlandığı düşünülebilirse de bu 5 aylık süre makul olmaktan uzaktır. Ayrıca Kaymakamlık makamınca bünyesinde seçilen muhtarların bu kanun değişikliğini öğrenmesini sağlayacak bir uygulama görülmemiştir. Sosyal güvenlik hakkı ile hukuki güvenlik ilkesinin çelişmesi sonucu sosyal güvenlik hakkının daha ağır basan temel bir hak olduğu görüldüğünden bu madde yönünden de Anayasaya aykırılık söz konusudur.

SONUÇ VE İSTEM : Yukarıda açıklanan nedenlerle; 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun Geçici 8. maddesinin 1. fıkrasının "Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendi hariç diğer alt bentlerine göre sigortalılık niteliği taşıdıkları halde bu Kanunun yürürlük tarihine kadar kayıt ve tescillerini yaptırmayanların sigortalılık hak ve yükümlülüğü bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren başlar. Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendine göre sigortalı sayılanların hak ve yükümlülüğü ise 7 nci maddenin birinci fıkrasının (b) bendine göre başlar." hükmünün Anayasa'nın 2., 5., 10., 13. ve 60. maddelerine aykırı olduğunun tespiti ile iptaline karar verilmesi arz olunur."